

S SEKCIJE OK SZDL O SLOVENIJI 2000

Bodoče usmeritve z navdihom prevelikega optimizma

Poglobljeno, analitično in argumentirano je **Jože Zakonjšek** – pripravljalec sekcije o dolgoročnem republiškem dokumentu, ki je bila 15. maja v okviru OK SZDL – podal uvod in razčlenil dileme, ki jih ta dokument v fazi osnutka vsebuje. To pa je bila nedvomno dobra podlaga za razvijanje in konstruktivno razpravo, v kateri so sodelovali predstavniki z različnih področij družbenopolitičnega, gospodarskega in znanstvenega dela v občini.

Stane Pejovnik iz inštituta **Boris Kidrič** je menil, da se danes vendarle srečujemo z dokumentom, ki postavlja znanje in znanost na pravo mesto – ob tem pa bo potrebno odpraviti še nekatere nedoslednosti: ni tudi razumljivo, da strokovni predlagatelj na nekaterih področjih zahaja prav v podrobnosti, drugje pa se zdi, da je posplošen. Povsem nemogoča pa je dolgoročno opredelitev, da

se bo ekspertni potencial do leta 2000 povečal na 8 odstotkov vseh zaposlenih, saj vzgojno-izobraževalni in raziskovalni sistem – tak kakršnega načrtujemo prav v tem dokumentu tega žal ne dopušta. **Predstavnica MK SZDL Ema Marinšek** se je upravičeno vprašala ali 3 do 4 odstotna rast družbenega proizvoda resnično omogoča v tem obdobju takšne kvalitete in kvantitativne spremembe, kot so v osnutku opredeljene. Aktualno ostaja tudi vprašanje koliko in kakšna sredstva namenjati v bodoče stanovanjski izgradnji, saj vemo, da komunalna infrastruktura temu ne sledi. Nikjer namreč tudi ni natančno nakazanih virov sredstev za komuno. Potem, ko je posredoval pripombe občinskega izvršnega sveta, se je **Borut Mišič** – predsednik IS dotaknil še naslednjih vprašanj: na vrsti področij načrtujemo izjemen skok, žal pa za te spremembe virov sredstev ni; v dokumentu bi

moralo uvrstiti usmeritve kako usmerjati sredstva nastala ob povečani rasti družbenega proizvoda, za celotno področje komunalne pa bi kazalo vnesti kriterij, da bomo za večino komunalne financirali razširjeno reprodukcijo; še posebej pa velja podčrtati nezadostno obdelano področje varstva okolja na vseh področjih. **Marija Weber** – predsednica KO za družbenoekonomske odnose, razvoj in planiranje pri OK SZDL pa je opozorila na nesorazmerja pri planiranju proizvodnje in racionalne porabe energije, saj ima tudi racionalizacija brez dodatne investiranja neke meje. Menila je tudi, da je pogojeno, da se uvršči racionalizacija potrošne energije v stanovanjski gradnji šele po letu 2000. **Andrej Glavnik** – član IS je izrazil dyom nad podatkom, ki govori o odkupu 10.000 ha zemlje. Smatral je, da je to lahko le opredelitev, saj so realne možnosti že danes bistveno drugačne in ne omogočajo pravzaprav niti tistega kar smo načrtovali za sedaj. Podvomil pa je tudi v opredelitev, da bo kmetijstvo sposobno pokrivati dve tretjini svojih investicij, saj vemo, da je stopnja akumulativnosti v kmetijstvu izredno nizka. Preveč smela je tudi trditev, da bomo v Sloveniji do leta 2000 pokrili vse lastne potrebe po hrani. Zato bi kazalo tu ubrati selektivnejši in realnejši pristop. **Franci Zalar** – Ljubljanske mlekarne – TOZD Posestva pa se je zavzel za to, da bi v planske akte vnesli za področje kmetijstva le tiste opredelitev, ki smo jih sposobni realizirati, bistveno več poudarka pa bi morali dati usmeritvam predelave kmetijskih izdelkov – v smislu intenzivnejšega razvoja živilske industrije, saj na tem področju obstajajo še velike rezerve namenjene tudi izvozu. **Bojan Simončič** – OK ZKS – je smatral, da se žal celotna republiška investicijska politika osredotoča na nekaj bistvenih naložb – kaj pa na ostalih področjih – o tem je zapisanega le malo. Sicer pa se je zavzel za pogumnejše opredelitev na področju »planiranja« visje usposobljenih kadrov – kar je lahko porok tudi za hitrejši dvig kvalitete dela, večje produktiv-

nosti in boljšega dohodka. **Tatjana Brank** – članica IS je opozorila, da žal družbene dejavnosti ostajajo v teh dolgoročnih opredelitvah pravzaprav na neki že zatečeni stopnji razvoja. Po teh usmeritvah bo naslednjih pet let precej denarja namenjenega sanacijam razmer v katerih se družbene dejavnosti nahajajo, ob tem pa se ni nikjer opredelilo, iz česa se bodo financirale investicije. **Predstavnica OK ZSMS – Darja Erhatic** se je vprašala, kako in na kakšnih osnovah bomo v 15 letih dosegli takšen razvoj, ko vsi vemo, da se smer našega razvoja v zadnjih letih vse bolj bliža obdobju šestdesetih let. Po njenem mnenju pa je tudi nesmiselno zadrževanje delavcev na določenem območju s tem, da razvijamo določeno proizvodnjo, čeprav pogojev zanjo nimamo. Takšno odločanje pomeni ogroženost že zaposlenih in mladih. **Stojan Gomezelj** – SIS za zaposlovanje – je bil prav tako podobnih misli. Ta »vizija« bodočnosti je zelo optimistična in premalo upoštevana dejanska stanje in dejanske možnosti. Kaj pomeni prestrukturiranje in kje so potenciali, ali je ta usmeritev narejena na podlagi komparativnih možnosti naše republike in države? Po njegovem ta vprašanja morajo imeti odgovor, sicer se bomo tem tokovom v prihodnosti težko prilagajali tudi s politiko izobraževanja oziroma zaposlovanja.

Pripombe izvršnega sveta

Na osnutek dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje 1986 do leta 2000 je občinski izvršni svet podal naslednje konkretne pripombe: – v poglavju vodnega gospodarstva ni zajeto urejanje in zaustavljanje voda na južnem obrobju Ljubljanskega barja. Potrebno je vnesti izgradnjo treh zadrževalnikov in sicer na območju Krim–Zila–Vrbica, Pekel in Želimejščica – bistveno večjo pozornost mora dokument nameniti zaščiti voda in jasno opredeliti kako doseči cilje – izpuščene so agrooperacije na območju Karlovice kot tudi vse agromelioracije na območju horjulске doline, nesprejemljivo pa je, da ostajajo zajete agrooperacije na območjih predvidenih za industrijske cone – npr. Dolgi most – v poglavju razvoja turizma mora biti določeno vključeno tudi območje Rakitne.

PREDSTAVLJAMO VAM

MDA »PIROT 85«

Od 9. junija do 7. julija bo v Pirotu na delovišču naša prva letošnja brigada. V mestu s približno 35 tisoč prebivalci, ki je 320 km oddaljen od Beograda so pogoste temperaturne razlike, zato so pogoji dela toliko težji.

V Pirotu naj bi odšlo približno 50 naših brigadirjev, ker pa se nam jih je dobrih deset dni pred odhodom na akcijo prijavilo šele 18, smo se namenili podrobno predstaviti brigadirsko življenje na tej akciji vsem, ki še premišljujete, ali bi si privoščili delovne počitnice ali ne.

Na MDA Piroto bodo brigadirji pogosto goličali v dveh občinah, delno pa bodo sodelovali tudi pri izgradnji hidroelektrarne »Zavoj«, kjer bodo čistili dno bodočega akumulacijskega jezera. V glavnem bodo opravljali naslednje vrste del: ročno sekanje rastlinja, šibja, ročni izkop zemlje, rahljanje zemlje, nalaganje in prevoz zemlje, zlaganje kamenja, polaganje električnih kablov, okopavanje sadik in dela pri pogozdovanju. V preteklih letih se je na MDA Piroto pokazala upravičenost dela brigadirjev, saj so ti večinoma opravljali delo, ki ga stroji ne bi mogli. Kljub težkim pogojem dela so bili investitorji z delom brigadirjev zadovoljni.

Kako izgleda brigadirski dan?

Ob 4. uri zjutraj je vstajanje, nato jutranja telovadba, pospravljanje postelj, zbor z dvigom zastave. Okoli 5. ure je zajtrk, nato pa se brigadirji odpeljejo na delovišče in okoli 6.30 začnejo z delom. Ob 10. uri je čas za dopoldansko malico, kasneje se nadaljuje z delom do kosila, ki bo med 14. in 15. uro. Najprijetnejši bo dvourni odmor po kosilu in športne ter družabne aktivnosti do zhora in večerje, ki bo ob 19. uri. Ob 22. uri pa bo za vse brigadirje čas za nočni počitek.

Za dobro delo dobra prehrana

Dnevna prehrana brigadirja vsebuje 4 obroke, ki skupaj v povprečju znesejo cca 20 tisoč JULOV. Zajtrki so klasični, vedno s hrenovkami ali klobaso poleg jajca ali marmelade. Tudi večerja ne bo nič slabša; junečji golaž, makaroni, sveže kumare, kruh...

Da ne bi vzbudili prevelikega apetita predstavljamo še

Družabne in športne aktivnosti

Osnovni koncept družbenih aktivnosti na akciji naj bi bil širjenje bratstva in enotnosti, zblizevanje mladih iz vseh krajev naše domovine; pa tudi vzgojno-izobraževalno delo z veliko mero samoiniciativnosti in kreativnosti mladih udeležencev akcije. Programi družabnih in športnih aktivnosti se bodo realizirali s pomočjo 6 komisij. Delovala bo komisija za idejno-politično izobraževanje, za kulturo, informiranje, SLO in DS, tehnična komisija, športna komisija.

Brigadirji bodo lahko sodelovali pri okroglih mizah, na brigadirskih večerih, ob tabornem ognju, na različnih tekmovanjih. Izdajali bodo biltene, letake, zidne in foto časopise. Lahko bodo opravili foto-kino tečaj, teorijo cestnoprometnih predpisov, spoznali osnove računalništva, se naučili plesnih korakov, postali nogometni sodniki. Po končanem obisku predavanj in opravljenih praks bodo brigadirji opravili zaključni izpit in dobili diplomu.

Za katere brigade se lahko še odločite?

Brigadirski dan je podoben na vseh akcijah, gotovo pa se bo najbolj razlikoval tisti, ki ga bodo mladi preživljali v Trebehah. 23. junija bo odšla tja že naša druga brigada. 40 brigadirjev naj bi urejali jarke in brežine, izkopavali in zasipavali jarke za vodovod in kanalizacijo ter za telefonski kabel.

Do 13. julija bodo mladi lahko sodelovali na različnih družabnih dejavnostih, ki jim bodo tudi v veliko korist. Tudi režim na akciji ne bo tako strog, čeprav bo potrebno pokazati tudi delovne rezultate. Veliko interesov za to akcijo je v Domu Malči Beličeve, ki so že lani v velikem številu sodelovali na akcijah. O tretji akciji, ki bo od 4. do 31. avgusta v Katlanovem imamo še najmanj podatkov, pa tudi najmanj prijavljenih. Brigadirji bodo v tem Makedonskem predelu gradili avtocesto, oziroma opravljali različna dela pri njeni dograditvi.

Če boste želeli še bolj podrobne informacije o delu na katerikoli od teh akcij se obrnite na občinsko konferenco ZSMS, kjer vam jih bomo radi posredovali.

DARJA ERHATIC

Uspel obrambni dan na Zapotoku

24. maja je OK ZRVS v sodelovanju s komitejem za SLO in DS ter sekretariatom za SLO in DS ter Postajo milice organiziralo že tradicionalni obrambni dan za zaposlene v občinskih družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnosti in člane izvršnega sveta. Program je bil pester, raznolik in vzgojno naravn. Prvi postanek je bil v KS Rob, kjer smo si ogledali spomenik žrtvam ob kraji razlagi zgodovine NOB kraja, ki jo je podal borec in aktivist Jože Arko. Nedaleč od zapotoškega Doma borcev in mladine smo se pomerili v streljanju z

malokalibrsko puško. Najboljši strelci in strelke so prejeli tudi priznanja.

Zanimiva in koristna je bila obrazložitev poteka taktične naloge »Bataljon« leta na pohodu s predvidevanjem boja o srečanju. Ogledali smo si tudi film »Enotnost – 83«, predstavniki Postaje milice pa so nas seznanili s sredstvi, orožjem in opremo s katero se ti organi usposabljujejo in zoperstavljajo v boju z diverzanti.

Nedvomno je takšna oblika s področja SLO in DS koristna oblika usposabljanja, pa tudi prijetno doživetje v partizanskem Zapotoku.

POTROŠNIŠKI KOTIČEK

Problemi lokalov, investicij, slabe kvalitete blaga, nezadovoljivega odnosa do strank...

Sredi meseca maja so se zbrali delegati na konferenci svetov potrošnikov pri P OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik, z namenom, da ocenijo stanje trgovin za osnovno preskrbo, razvojne možnosti in zaključke seje predsedstva CK ZKJ o trgovini in na koncu tudi svoje dosedanje delo.

Iz uvodnih obrazložitev, ki sta jih imela Ludvik Čampa in Robert Vodopivec, oba predstavnika SOZD Mercator – KIT Ljubljana, lahko ugotovimo, da se v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah tudi trgovina nahaja v težkem položaju. Tako ni sposobna slediti vsem zahtevam modernega tehnološkega razvoja in opremljenosti, kvalifikacijskemu izboljšanju kadrov, izboljšanju ekonomskega položaja zaposlenih ipd.

Velike probleme predstavljajo tudi majhna lastna akumulacijska sredstva, zato trgovina ni sposobna sama realizirati posameznih investicij ampak le v sodelovanju še z drugimi organizacijami kot so PTT, banka, Nama... Od leta 1980 niso uspeli pridobiti nobenih večjih kreditnih sredstev za investicije, zato so prisiljeni najemati kratkoročne kredite, seveda z visokimi obrestnimi merami.

Prav področje viške občine je izrazito nepokrito s tovrstnimi uslugami, saj pride na občana 0,070 m kvadratnega prodajalnih površin. Na drugi strani se srečujemo tudi z velikim porastom prebivalstva (nova naselja), temu ustrezno pa nismo sledili z razvojem predvsem trgovine na drobno.

Kljub vsem omenjenim težavam so doslej skušali biti viški trgovci dokaj realistični in pokriti vsaj najvažnejše punkte ter pridobiti več rezerviranih prostorov, seveda vse v odvisnosti od zbranih akumulacijskih sredstev. V zadnjih letih Mercator zelo posodablja lokale, ki so poveli majhni in neracionalni in zahtevajo znatno večja sredstva! Nerentabilne lokale pa opuščajo in jih predajo za uslužnostne dejavnosti. Žal pa pri tem ugotovljamo, da se v njih naseljujejo predvsem privatniki z gostinskimi uslugami!

V krajih, kjer Mercator nima ekonomskih in kadrovskih možnosti, se le-ta zavzema za to, da ti lokali pridejo v privatne roke. Tak primer sta Pijava gorica in Jezero, kjer je privatnikoma trgovcema uredil prostore, pripravljen pa jih je tudi opremiti!

Sama razprava je opozorila še na vrsto drugih problemov, s katerimi se srečujejo potrošniki vsakodnevno. Tako bi lahko izpostavili slabo kvaliteto živil predvsem kruha, sadja in zelenjave ter njihovo neredno dostavo! Temu botruje v prvi vrsti slaba konkurenca v Ljubljani, ki te sili v najemanje tudi manj kvalitetne robe, na drugi

strani pa se proizvajalci, vsaj kar se tiče dostave blaga, obnašajo enako mačehovsko do trgovca kot do potrošnika.

V zadnjem času pridobivajo na priljubljenosti stojnice na prostem iz Borincev, predvsem zaradi kvalitetnega blaga, vendar pa so trgovci v tem primeru v dosti slabšem položaju, saj za njih veljajo mnogo bolj zahtevni zakonski predpisi glede prodajnih pogojev! Veliko pritožb je bilo slišati tudi na samo ponašanje prodajalk. Tu tiči problem v razvednotenju trgovskega poklica, saj se v zadnjih letih odločajo za ta poklic prav najslabši učenci, zato je temu primerna tudi prodajalna kultura.

Kljub obstoječim težavam in problemom so si bili udeleženci konference ob koncu razprave edini, da je skrajni čas, da se vsi zdiscipliniramo in usmerimo k skupnemu cilju, to je k optimalizaciji dohodka v trgovini in razširitvi cilju, to je k optimalizaciji dohodka v trgovini in razširitvi ponudbe. Pri tem pa je nepogrešljiva tesna vez med trgovci in potrošniki, ki je še v preveliki meri prisotna, kot je ugotovil predsednik konference svetov potrošnikov tov. Otorcep Albin, v drugi točki dnevnega reda.

Kljub temu, da naša zakonodaja omogoča potrošnikom, da se samoupravno organizirajo in kot taki vplivajo zlasti na proizvodnjo in blagovni promet ter vodenje drugih dobrin, pa je v občini ustanovljenih le 15 svetov potrošnikov! Osnovna naloga teh svetov v KS je, da skupaj z OZD in drugimi preskrbovalnimi organizacijami skrbijo, da bodo lahko občani v KS v kar največji meri zadovoljevali svoje potrebe. Žal pa je pasivnost ljudi dostikrat odraz njihove nemoči, le-ta pa posledica predvsem nezadostne informiranosti potrošnika! Zato tudi ne bo odveč, če ponovimo poziv Albina Otorcepa ob koncu konference po večjem odzivu krajevni skupnosti in tesnejšemu sodelovanju s sekretariatom in konferenco svetov potrošnikov pri P OK SZDL.

Rezervni starešine preverili svoje znanje

Med gruščasto razporejenimi hišami pod rudniško cerkvijo najbrž že dolgo ni bilo tako živahno kot prav v soboto 18. maja. Kraj so »zavzeli« člani organizacij ZRVS z območja celotne občine, ki so s tu zbrali, da znova preverijo in obnovijo svoje teoretično in taktično znanje o pripravah na morebitni oboroženi boj.

»V ta namen smo skupine rezervnih starešin dodelili na posamezne točke, kjer rešujejo naloge iz tematike obrambe mest.« je med samo preizkušnjo povedal sekretar OK ZRVS **Marjan Knavs**. »Vendar pa je njihova

konkretna naloga obramba naselja.«

Mimo tega so zbrani rezervisti tu obnovljali in tudi odgovarjali na učno snov s predavanj, med drugim še posebej iz idejnopolitičnega izobraževanja, iz tematike priprav na oboroženi boj in samega izvajanja oboroženega boja.

Po taktičnem delu vaje, pa so se rezervni starešine na športnem strelišču »Krim« preizkusili še v streljanju s polavtomatsko puško.

B. VRHOVEC